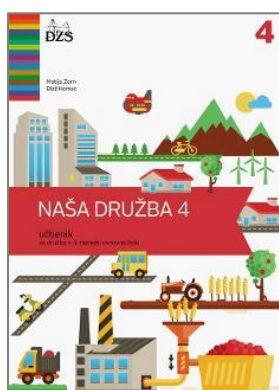

DRUŽBA 4-5

NAŠA DRUŽBA

Učbeniški komplet **Naša družba** je popolnoma nov in ga sestavljata učbenik in samostojni delovni zvezek za posamezni razred. Učbenik za 4. razred je že potrjen, učbenik za 5. razred pa je v postopku potrjevanja.

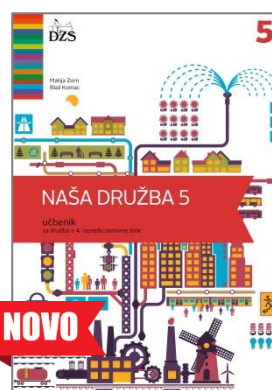
Oba samostojna delovna zvezka vsebujeta teoretične povzetke iz učbenika in bosta na voljo v maju in juniju.

učbenik

samostojni delovni zvezek

učbenik

samostojni delovni zvezek

Tako lahko za novo šolsko leto izbirate med naslednjimi gradivi:

ISBN	Naslov	Tip gradiva	Cena
9789610206163	Naša družba 4 – že na voljo	Učbenik	15,50 EUR
9789610206170	Naša družba 4	Samostojni delovni zvezek z e-kodo	9,90 EUR
3838884450546	Povezujemo znanje 4	Učni komplet osmih samostojnih delovnih zvezkov (MAT, SLO, NIT, DRU) z gradivi za izdelavo izdelkov	59,00 EUR
9789610206415	Naša družba 5	Učbenik	16,90 EUR
9789610206422	Naša družba 5	Samostojni delovni zvezek z e-kodo	9,90 EUR
3838884450560	Povezujemo znanje 5	Učni komplet osmih samostojnih delovnih zvezkov (MAT, SLO, NIT, DRU) z gradivi za izdelavo izdelkov	59,00 EUR

20 Dom in svet

Slovarček

Relief – oblikovanost zemeljskega površja

Absolutna višina – navpična razdalja med gladino morja in vrhom ali krajem

Relativna višina – navpična razdalja med dnom doline in vrhom, med dvema vrhovoma ali med dvema krajema

Plastnica – črta, ki povezuje kraje z isto nadmorsko višino

Alpski dom v dolini Vrata (1015 m), v ozadju Triglavska severna stena z vrhom Triglava.

Površje na zemljevidu

Na zemljevidih poleg dogovorjenih znakov najdemo tudi podatke o višini vzpetin in nekaterih krajev, prikazana pa je tudi oblikovanost površja.

Nadmorska višina

Vrhovi in nekateri kraji imajo na zemljevidu označeno nadmorsko višino. To je višina, ki pove, koliko je vrh ali kraj dvignjen nad morsk gladino. Tej višini pravimo tudi **absolutna višina**.

Ker vsi vrhovi ne ležijo tik ob morju, za osvojitve nekega vrha običajno ni treba prehoditi vse te višinske razdalje. Višinam, ki jih ne merimo od morske gladine do vrha, pač pa na primer od dna doline do vrha, med dvema vrhovoma ali med dvema krajema, pravimo **relativna višina**. Če želimo osvojiti Triglav, ki je visok 2864 m, začnemo običajno hoditi na okrog 1000 m nadmorske višine ali še višje, kar pomeni, da moramo premagati »le« 1064 m.

Razgibanost površja

Prikaz razgibanosti površja oziroma reliefa na zemljevidu omogoča, da razumemo, ali je na nekem območju ravnina ali vzpeti svet in kako visok je. Prikazi razgibanosti površja veliko prispevajo k videzu samega zemljevida.

Prikaz reliefa s krtinami

Prikaz reliefa s senčenjem

Prikaz reliefa s plastnicami

Prikaz reliefa z različnimi barvami

Ti prikazi so se skozi zgodovino spreminjali. Pred več kot dvesto leti so za prikaz reliefa uporabljali »krtine« (risali so krtinam podobne vzpetine) in **senčenje**. Pred dvesto leti se pojavi **črtkanje**. To pomeni, da so z različno debelino in dolžino črt prikazovali vzpetine in kako strme so.

V sodobnosti so se za prikaz reliefa uveljavile **plastnice** ali višinske črte. Te med seboj povezujejo kraje z isto nadmorsko višino. Če so plastnice narisane bolj tesno skupaj, so pobočja bolj strma, če pa so bolj razmaknjene, so pobočja položnejša. Namesto plastnic lahko uporabimo različne **barve**, pri čemer vsaka barva pomeni določen **višinski pas**. Svetlejšje barve navadno pomenijo nižje nadmorske višine, temnejše pa višje.

Prikaz reliefa s plastnicami in z različnimi barvami

Povzetek

Zemljevidi prikazujejo tudi oblikovanost površja ali relief. Nadmorska ali absolutna višina nam pove, za koliko je neka točka višja od morske gladine. Relativna višina je višinska razlika med dvema točkama. Relief lahko prikazemo na različne načine, najpogosteje s plastnicami ali različnimi barvami.

Ponovi

Kakšna je razlika med absolutno in relativno višino?

Razmisli!

Kateri prikaz reliefa je bolj natančen, tisti s krtinami ali tisti s plastnicami? Utemelji svoj odgovor.

28 Dom in svet

Od načrta do zemljevida

Prikazu pogleda od zgoraj pravimo tloris. V tlorisu rišemo načrte predmetov in prostorov. Zemljevid je pomanjšan prikaz Zemljinega površja v tlorisu.

1. Nariši načrt svoje učilnice. Označi svoj stol in na risbo napiši, kdo sedi pred tabo, za tabo, na tvoji desni in na tvoji levi. S koraki izmeri, kako daleč od tebe je tabla.

2. Napiši oznako polja (črka, številka), na katerega se mora premakniti črna trdnjava, da bo matirala belega kralja.

29

3. Oglej si zemljevid mesta z ulicami in različnimi ustanovami. Odpovori na vprašanja.

3. Oglej si zemljevid mesta z ulicami in različnimi ustanovami. Odpovori na vprašanja.

a) V. Dober dan. Rad bi kupil vitamine. Mi prosim poveste, kje je lekarna?
O: _____

b) Vhod v stavbo je z _____ ulice, poleg vhoda v stavbo Policoje. Katera stavba je to, če v njej jemo slaščice? _____

c) Najprej hodiš po Slovenski cesti in zaviješ levo na Trubarjevo ulico. Ko prečkaš Prešernovo ulico, je tvoj cilj na desni. Kaj je tvoj cilj? _____

4. Naprava GPS stalno beleži tvoj položaj in si ga lahko tudi zapomni. Prehojeno pot tako lahko prikazemo na računalniškem ekranu. Domišljaj si, da si GPS: opiši pot, sošolec pa naj jo nariše v svoj zvezek (ti pa pot njegove naprave v svoj zvezek).